

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2019-12-20 Nr. 2019/68

**DĖL NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ IR BENDRUOMENINĖS VEIKLOS
STIPRINIMO 2020 METŲ VEIKSMŲ PLANO 1.1.5 PRIEMONĖS “STIPRINTI
BENDRUOMENINĘ VEIKLĄ SAVIVALDYBĖSE” ĮGYVENDINIMO NAUJO APRAŠO**

Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga (toliau tekste, - LVBOS) išnagrinėjo pateiktą 2019 m. gruodžio mėn. **naująjį 2020 metų “Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse” įgyvendinimo aprašą.**

LVBOS, teikdama pastabas ir pasiūlymus dėl 2020-2022 metų naujojo aprašo, siuntė atitinkamus raštus 2019 metais sausio 9 d. ir liepos 10 d. (Nr. 2019/01 ir Nr. 2019/42), kuriuose pažymėjo, kad 2017-2019 metų (kaip ir prieš tai veikusi) priemonė pasiteisino tuo, kad paskatino gyvenamųjų vietovių (seniūnijų) bendruomenių savarankiškumą tenkinant socialinius, kultūrinius, sveikatinimo ir sporto, institucinių gebėjimų stiprinimo ir kitus viešuosius poreikius, stiprino narių ir gyventojų sutelktumą, pilietiškumą ir tarpusavio pasitikėjimą, bendruomeninę veiklą, sudarė sąlygas bendruomenių ir kitų nevyriausybinių organizacijų, savivaldos institucijų ir kitų partnerių bendradarbiavimą dalyvaujant ir priimant sprendimus dėl *šių poreikių tenkinimo* seniūnijose.

LVBOS labai teigiamai vertina šią programą ir jos nariai, tiek kaimo, tiek miestų bendruomenių organizacijos, pasisako už tolesnį šios priemonės įgyvendinimą 2020-2022 metų etape.

Vis tik pastebėta, kad ne visi pasiūlymai teikti tiek LVBOS raštuose, tiek 2019 metų birželio 17 dienos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuotoje diskusijoje, todėl vėl pateikiame pastabas ir pasiūlymus naujam programos aprašui.

1. I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ **4 punkto “Galimi pareiškėjai“ 4.1 dalį.** būtina papildyti „...ir Lietuvos Respublikos Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatyme“, nes šis įstatymas įrašytas į **II skyriaus 11 p.** Taip bus išlaikytas vientisumas.

2.. Dėl II skyriaus „Tinkamos finansuoti veiklos ir finansavimo prioritetai“. Iš esmės veikloms pritariame, nors jos išdėstytos kita tvarka ir **12.4. p.** įvesta nauja veikla - „susijusi su socialinio verslo plėtojimu ir pasirengimu teikti paslaugas...“ Siūlome papildyti taip: „**veikla, susijusi su**

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

pasirengimo galimybėms kurti socialinį verslą, jį plėtoti ir galimybėmis teikti“ Toliau kaip tekste. Tai aiškiname tuo, kad tik maža statistinė vietos bendruomenių organizacijų dalis turi tokį verslą ir jį plėtoja. Normaliai kuriant tokį socialinį verslą, pirmiausiai reikia šiam verslui pasiruošti, iširti vietos poreikius, tik po to jį kurti bei plėtoti. Tokia programa neužtikrina ilgalaikio (bent vienerius metus laiko) finansavimo, o per trumpą šios programos projekto finansavimo laikotarpį nėra jokios garantijos, kad verslas bus sėkmingas. Ši veikla iš esmės yra nelabai aiški, nes tiesiog nėra kriterijų įvertinti.

3. II skyriaus 13 dalies „Vertinant projektus, skiriami papildomi balai, jeigu.“ **13.8 punktas** „pareiškėjas įgyvendindamas projektą naudoja kovos su klimato kaita priemone“ absoliučiai nesuprantamas, nes klimato kaitos priemonės **neaprašytos veiklose**. Tai niekaip nesusiję su veiklomis, iš principo neaiškios ir kokios tai priemonės, kaip jos stiprins bendruomenę. Ši dalis įrašyta ir į projektinės paraiškos **3,6 dalį** bei **paraiškos vertinimo anketą**.

LVBOS pasisako, kad reikėtų išbraukti „**kovos su klimato kaita priemonės**“ *tiek iš aprašo, tiek iš paraiškos bei vertinimo anketos.*

4. Dėl III skyriaus 14 punkto antros pastraipos: „Pareiškėjas gali pateikti tik vieną paraišką“, kuri papildyta, kad „Pareiškėjas teikdamas paraišką pasirenka vieną išplėstinės seniūnaičių sueigos patvirtintą prioritetinę finansuotą veiklą“

Visuose iki šiol galiojusiuose aprašuose buvo tik pirmasis pastraipos sakiny, todėl ypatingai nustebino ministerijos noras taip apriboti bendruomeninę veiklą.

Primename, kad bendruomeninei veiklai stiprinti yra skiriama tik ši priemonė, skatinanti bendruomeninę veiklą vietose. Naujajame LR Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatyme, kaip ir LR Vietos savivaldos įstatyme, „**bendruomeninės organizacijos... paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje**“. Per visą LVBOS ir bendruomeninių organizacijų veikimo laikotarpį visada pabrėžiama, kad **vietos bendruomenių veikla yra daugiafunkcinė**, apimanti daugelį viešosios politikos sričių, organizacijos sėkmingai veikia įvairiose veiklose, bendradarbiaudama su kitomis NVO, seniūnija, savivaldos institucijomis, įmonėmis, - tenkina **būtent tos vietos bendruomenės (seniūnijos, seniūnaitijos) gyventojų poreikius ir interesus**. Mums suprantamas SADM noras bendruomeninę veiklą paskatinti link socialinių (viešųjų) paslaugų organizavimo ir teikimo ar skatinti veikti tik vienoje veikloje, tačiau būtina atsižvelgti ir į sudėtingą vietos bendruomenių situaciją vietose, ypač miestuose, kurių veikla finansuojama tik iš nuosavų lėšų, gautos paramos ir šiek tiek projektinės veiklos lėšomis padeda

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

atlikti vietose išties labai gražias iniciatyvas, socialines akcijas, kultūrinius ir sportinius renginius, švietimą, aplinkos tvarkymą, todėl toks ribojimas labai neigiamai atsilieps veiklai, silpnins kitas bendruomenines iniciatyvas. Pažymėtina, kad bendruomeninė organizacija būtent dėl savo daugiafunkciškumo skiriasi nuo specializuotų nevyriausybinų organizacijų.

14 s. pastraipos papildymas neturi prasmės ir dėl vertinimo, nes veiklos daugiafunkciškumas būtent ir pagerina vertinimą.

Todėl LVBOS kategoriškai pasisako prieš projekto paraiškos teikimą tik į vieną veiklą ir **siūlo III sk. 14 d.** antroje pastraipoje palikti tik tai: „**Pareiškėjas konkursui gali pateikti tik vieną paraišką**“, kaip buvusiuose aprašuose.

5. Dėl III skyriaus 16 str. išvardintų dokumentų pateikimo.

16.2 punkte kalbama apie *metinę veiklos ataskaitą, kuri turi būti pateikta Juridinių asmenų registru*.

Pagal jau galiojančius teisės aktus bei ką tik priimtą NVO plėtros įstatymą, NVO, t. t. ir vietos bendruomeninė organizacija, nepateikusi metinės finansinės ir veiklos ataskaitos Registrų centrui, gali netekti ne tik paramos gavėjo statuso, bet ir susilaukti sankcijų. Todėl, jei bendruomeninė organizacija nepateikė tokios ataskaitos, o teikia ją kartu su paraiška, iškyla klausimas apie organizacijos veiklumą ir gyvybingumą bei galimybę teikti paraišką. Apie paramos gavėjo statuso panaikinimą kaip tik ir kalbama **V skyriuje „Paraiškų vertinimas 30.5 p.**

Šį punktą siūlome patikslinti, pažymint organizacijos veiklos trukmę.

6. LVBOS ir sąjungos nariai ne kartą pažymėjo, kad yra per ilgi terminai. Paprastai sudėjus visus terminus nuo SADM aprašo paskelbimo iki projektinių paraiškų finansavimo sutarčių pasirašymo, lėšų pervedimo praeina ne mažiau kaip 2 mėnesiai ir daugiau. Terminas paraiškoms pateikti ir įvertinti turėtų būti, kiek įmanoma, maksimaliai sumažintas.

7. Vertinimo anketoje išbraukti papildomą balus (pažymėti 5 balai) už „*kovos su klimato kaita priemones*“ ir palikti 2018, 2019 metais galiojusį balą, kad jei „Bendruomeninė organizacija yra pasirašiusi 2 ir daugiau bendradabavimo sutarčių – 10 balų“. Palikti papildomą balą ir „už vieną partnerystės sutartį – 5 balai“. Priešingu atveju, vienos sutarties sudarymas neskatins platesnės ir įvairesnės veiklos vietoje (seniūnijoje, savivaldybėje).

Su apgailestavimu pažymime, kad naujajame apraše nebuvo atsižvelgta į daugelio 2019 m. birželio 17 dienos diskusijos dalyvių pasiūlymus, vėluoja ir vėl skirtas tik vieneriems metams. Priemonės 1.1.5. „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ programa turėtų apimti bet 3

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

metus (iki 2022 metų), o priimtas aprašas taip pat galiotų 3 metus. Tokiu būdu būtų išvengta pasekmių, kad savivaldybėse programos projektinės lėšos įsisavinamos skubant, per trumpą laikotarpį.

Tikimės, kad šios pastabos padės suformuoti naują bendruomeninių organizacijų ir jų veiklos rėmimo planą ateinančiam laikotarpiui.

LVBOS pirmininkas

Ramūnas Navickas